

Valsts policija

Vērienīgā starptautiskā operācijā Valsts policija pārtrauc viltus finanšu brokeru zvanu centru darbību

Publicēts: 29.03.2022.

Šī gada 24. martā vērienīgā starptautiskā operācijā vienlaicīgi Latvijā un Lietuvā tika aizturētas kopumā vairāk nekā 100 personas aizdomās par iesaistīšanos starptautiskā zvanu centru krāpniecības shēmu īstenošanā finanšu ieguldījumu jomā. Kopumā pārtraukta trīs krāpnieku zvanu centru darbība – divi no tiem darbojušies Latvijā un viens Lietuvā. Latvijā kopumā aizturētas tika 80 personas, bet 14 personas šobrīd ir atzītas par aizdomās turamām. No tām četrām personām piemērots drošības līdzeklis – apcietinājums. Provizoriskie aprēķini liecina, ka krāpnieki ik mēnesi guvuši nelikumīgu peļņu vairāk nekā trīs miljonus eiro apmērā. Izmeklēšana kriminālprocesā turpinās.

Pērnā gada februārī Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes Kibernoziegumu apkarošanas nodaļā tika uzsākts kriminālprocess, kas kvalificēts pēc Krimināllikuma 177. panta trešajā daļā (par krāpšanu, ja tā izdarīta lielā apmērā vai ja to izdarījusi organizēta grupa) un 195. panta trešajā daļā (par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, ja tas izdarīts lielā apmērā vai ja tās izdarījusi organizēta grupa) paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm.

Kriminālprocesa izmeklēšanas laika noskaidrots, ka Latvijas Republikas teritorijā darbojas organizēta noziedzīga personu grupa, kura īsteno krāpnieciskas darbības lielā apmērā interneta vidē. Proti, izmantojot dažādas interneta vietnes, krāpnieki piedāvā iedzīvotājiem iegādāties reāli neeksistējošus finanšu instrumentus, tajā skaitā arī virtuālo valūtu un pakalpojumus, kas ir saistīti ar darījumiem ar šiem finanšu instrumentiem. Krāpnieki potenciālos klientus meklēja un uzrunāja valstīs, kas pārvalda krievu, angļu, hindi, kā arī poļu valodu. Saziņa notika telefoniski, kā arī izmantojot citus saziņas kanālus.

Kamēr klienti, būdami pārliecināti, ka notiek tirdzniecībai biržās līdzīgas darbības, turpina iemaksāt naudas līdzekļus, šķirties no saviem iekrājumiem, it kā finanšu instrumentu un ar to saistīto pakalpojumu iegādei, krāpnieki – viltus brokeri – turpina uzturēt komunikāciju ar šiem klientiem, aktīvi aicina ieguldīt vēl, piesolot ārkārtīgi ienesīgus labumus. Tomēr tiklīdz klients paziņo, ka vēlas izņemt iemaksāto un nopelnīto naudu, viltus brokeri sāk izvairīties un pārtrauc komunikāciju ar tādu klientu. Arī naudas līdzekļus šim klientam neatmaksā.

Izmeklēšanas laikā tika noskaidrots, ka organizētās noziedzīgās grupas sastāvā ietilpst vairāk nekā piecpadsmit personas. Prettiesisko darbību slēpšanai un maskēšanai, kā arī prettiesiski iegūto naudas līdzekļu legalizēšanai, organizētās noziedzīgās grupas dalībnieki izmanto arī Latvijas Republikā reģistrētus uzņēmumus.

Īstenojot aktīvu starptautisko sadarbību, tika saņemtas vairākas atbildes no Eiropas Savienības valstu tiesībsardzības iestādēm, ka arī šajās valstīs ir saņemti cietušo iesniegumi par krāpšanas faktiem, kas saistīti ar finanšu platformu darbību. Vairākās no šīm valstīm notiek izmeklēšana saistībā ar šādām krāpšanām.

Pagājušajā nedēļā, 24. martā, sadarbībā ar Eiropola un Eurojust (Eiropas Savienības Aģentūra tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās) pārstāvjiem, Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes Kibernoziegumu apkarošanas nodaļas amatpersonas, piesaistot kolēģus no vairākām Valsts policijas struktūrvienībām, starptautiskā operācijā veica organizētās noziedzīgās grupas dalībnieku aizturēšanu un kratīšanas vairākās adresēs, tajā skaitā divos zvanu centros Rīgā. Jāatzīmē, ka vienlaikus koordinēti Lietuvas tiesībsardzības iestādes veica analogiskas darbības Viļņā, Lietuvā.

Kriminālprocesā veiktas 20 kratīšanas dažādās vietās Latvijā. Šo kratīšanu laikā izņemti dažādi objekti, kuriem ir nozīme

kriminālprocesā, tajā skaitā serveri, portatīvie datori, mobilie telefoni, datu nesēji, atmiņas kartes, dokumenti, piezīmes un citi objekti.

Izmeklēšanas laikā iegūtais pierādījumu kopums deva pamatu atzīt 14 personas, organizētās noziedzīgas grupas dalībniekus – desmit Latvijas pilsoņus, divus Baltkrievijas pilsoņus, vienu Ukrainas pilsoni un vienu Uzbekistānas pilsoni – par aizdomās turamiem un pārtraukt noziedzīgo nodarījumu. Četrām personām šī gada 25. un 26. martā tiesa piemēroja drošības līdzekli – apcietinājumu. Bet pārējām desmit personām piemēroti drošības līdzekļi, kas nav saistīti ar brīvības atņemšanu.

Papildu ir apzināti vairāk nekā 70 zvanu centra darbinieki, kuru pienākumos bija jauno klientu piesaistīšana. Iegūtā informācija tiek analizēta un tiks izmantota turpmākā izmeklēšanā.

Izmeklēšanā noskaidrots, ka organizācijā bija strikts lomu sadalījums. Piemēram, ja persona, būdama uzņēmuma darbinieks, veica zvanu operatora funkcijas, tad, sazvānot potenciālos klientus, piedāvāja viņiem pirkt platformu pakalpojumus un veikt pirmo iemaksu. Pēc tam klientus pārņēma citi uzņēmuma darbinieki, kuru uzdevums bija pierunāt klientu veikt pēc iespējas vairāk pirkumu jeb izkrāpt pēc iespējas vairāk naudas no jau esošajiem klientiem. Darbinieki, saskaņā ar to veicamajiem pienākumiem, bija sadalīti grupās, kuras vadīja menedžeri, kas risināja organizatoriskus jautājumus, sniedza ieteikumus un deva norādījumus, kā arī kontrolēja darba gaitu. Bez tam noskaidrots, ka uzņēmumos darbojās struktūrvienības, kas sadalītas atkarībā no valodām, kādas pārvalda potenciālie klienti.

Tāpat izmeklēšanas laikā iegūtās ziņas ļauj pieņemt, ka visticamāk visas personas, kuras šāda veida uzņēmumos ieņem vadošus un svarīgus gan oficiālus, gan neoficiālus amatus piemēram, valdes loceklis, direktors, direktora vietnieks, komandas vadītāji, ir saistīti ar organizēto noziedzīgo grupu. Šīs grupas sastāvs mērķtiecīgi nodarbojas ar krāpnieciskām darbībām interneta vidē un noziedzīgu iegūto līdzekļu legalizāciju lielā apmērā.

Provizoriskie aprēķini liecina, ka krāpnieki ik mēnesi guvuši nelikumīgu peļņu vairāk nekā trīs miljonu eiro apmērā. Pieļaujams, ka viltus brokeri apkrāpuši iedzīvotājus teju visā pasaulē.

Sadarbībā ar Finanšu izlūkošanas dienestu izdevies iesaldēt ārvalstu kredītiestāžu kontos esošos līdzekļus, tādējādi nodrošinot iespēju izmeklēšanai nekavējoties uzlikt arestus ar organizētās noziedzības grupējumu saistītiem naudas līdzekļiem. Vienlaikus kriminālprocesa ietvaros uzsākti četri procesi par piespiedu ietekmēšanas līdzekļa piemērošanu juridiskajām personām, vienlaikus arestējot to kapitāldaļas.

Izmeklēšanas laikā uzlikti aresti:

25 banku kontiem Latvijā un ārvalstīs;

četrus uzņēmumu kapitāldaļām;

trīs luksusa klases transportlīdzekļiem;

četriem nekustamajiem īpašumiem, kuru tirgus vērtība ir vairāk kā 317 000 eiro;

procesuālo darbību veikšanas laikā izņemta virtuālā valūta 104 984 Amerikas dolāru vērtībā.

Izmeklēšana kriminālprocesā turpinās.

Valsts policija atkārtoti aicina iedzīvotājus būt piesardzīgiem, saņemot telefona zvānus no nezināmām personām, kuras runā tikai svešvalodā, sauc sevi par dažādu uzņēmumu finanšu brokeriem vai arī cita veida "finanšu speciālistiem". Tāpat nevajadzētu būt pārlietu uzticīgiem, komunicējot ar nepazīstamiem cilvēkiem vai iepazīstoties sociālos tīklos ar virtuālajiem lietotājiem. Nedrīkst nevienam izpaust savas personas vai elektronisko maksāšanas līdzekļu datus, tā jūs sevi varat pasargāt no kļūšanas par krāpniecības upuriem.

<https://www.vp.gov.lv/lv/jaunums/verieniga-starptautiska-operacija-valsts-policija-partrauc-viltus-finansu-brokeru-zvanu-centru-darbibu>